

Jak zapisujemy nazwy w tekstach urzędowych – zalecenia ortograficzne

1. Pełna nazwa instytucji – Urząd Miasta Stołecznego Warszawy

Pełne nazwy konkretnych instytucji piszemy wielkimi literami (każdy człon nazwy):

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych
- Sąd Wojewódzki we Wrocławiu
- II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Białymstoku.

Wielkimi literami zapiszemy także pełną nazwę naszego urzędu miasta oraz: urzędów dzielnic, nazwy biur urzędu (jako nazwy części instytucji):

- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju
- Urząd Dzielnicy Mokotów Miasta Stołecznego Warszawy
- Urząd Miasta Stołecznego Warszawy.

2. Nazwa w skrócie – Urząd m.st. Warszawy

Wszystkie skróty w nazwach własnych piszemy od małej litery, a zatem: Urząd m.st. Warszawy – **skrót m.st. piszemy bez spacji**, ponieważ żaden jego element nie zawiera 3 liter. Małymi literami piszemy też niesamodzielne wyrazy (spójniki i przyimki) w nazwach, np. i, z, w, do, na, oraz.

[!] Pełną nazwę napiszemy: Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Jeśli piszemy tylko o mieście napiszemy: miasto stołeczne Warszawa. Więcej o symbolach przeczytajcie [w serwisie poświęconym marce Warszawa](#).

3. Niepełne nazwy instytucji – urząd, biuro lub urząd dzielnicy

Rzeczowniki biuro i urząd (bez żadnych uzupełnień) piszemy małymi literami, np. urząd miasta, urząd dzielnicy, biuro urzędu. Trzeba tego przestrzegać zwłaszcza wtedy, gdy nazwy występują w liczbie mnogiej – urzędy dzielnic, biura urzędu.

Również nazwy typów sądów piszemy małą literą, tzn. sąd powszechny, sąd apelacyjny, sąd okręgowy. Dopiero, gdy wskazujemy konkretny sąd, stawiamy wielkie litery, ponieważ jest to nazwa instytucji, np. Sąd Apelacyjny w Warszawie.

Podobnie z innymi typami instytucji: szkoła podstawowa, ale Szkoła Podstawowa nr 452 im. Tadeusza Kościuszki w Warszawie.

4. Rzeczownik „dzielnica” – z zasady małą literą

Rzeczownik dzielnica jest rzeczownikiem pospolitym i piszemy go małą literą, a zatem: dzielnica Bemowo, dzielnica Mokotów, dzielnica Rembertów. Wyjątkowo, w tekstach urzędowych można zapisać rzeczownik dzielnica wielką literą, kiedy mamy na myśli władze określonej dzielnicy, tzn. Dzielnica Mokotów = Urząd Dzielnicy Mokotów (w ortografii polskiej takie rozwiązanie nie jest jednak polecane).

5. Nazwa „miasto stołeczne Warszawa” – z zasady małą literą

Określenie miasto stołeczne w połączeniu „miasto stołeczne Warszawa” piszemy od małych liter. Można zapisywać je od wielkich, kiedy chcemy podkreślić, że mamy na myśli nie miasto jako byt przestrzenny, ale jako instytucję (władze miasta) – Miasto Stołeczne Warszawa. W znaczeniu podstawowym (przestrzennym) zawsze pojawiają się małe litery, np. w tytule Plan miasta stołecznego Warszawy (ale decyzja Miasta Stołecznego Warszawy).

6. Część nazwy zamiast nazwy

Możemy posługiwać się także skrótami pełnych nazw instytucji.

W tekstach bardzo formalnych, pisanych językiem prawnym (regulamin, umowy, uchwały) wprowadzamy skróconą nazwę na jeden ze sposobów:

- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju, zwane dalej Biurem
- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju (zwane dalej Biurem)
- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju (dalej: Biuro)
- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju (Biuro)
- Biuro Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju (FE¹)

Jeśli tekst nie musi być sformalizowany i pisany językiem prawnym, a wiadomo o którą komórkę chodzi, możemy użyć nazwy pospolitej zamiast nazwy własnej bez wprowadzania. Np. urząd w miejsce Urząd Miasta Stołecznego Warszawy, biuro zamiast Biuro Kadr i Szkoleń.

7. Element pisane od małej litery

Pewne elementy w nazwach piszemy zawsze od małej litery: pod wezwaniem, imienia, numer, do spraw, na rzecz, przeciwko:

- Kongregacja Panien Bernardynek pod wezwaniem Serca Jezusowego,
- Szkoła Podstawowa numer 3 imienia Bolesława Krzywoustego w Bielsku-Białej
- Towarzystwo do spraw Niepełnosprawnych im. Mariana Jurkowskiego.

8. Nazwy urzędów jednoosobowych

¹ Skrótów powinny być zgodne z zapisami § 17 Regulaminu organizacyjnego Urzędu m.st. Warszawy.

W pełnych nazwach urzędów jednoosobowych w znaczeniu nazwy organów, które podejmują działania prawne, każdy element nazwy piszemy od dużych liter:

- Prezes Rady Ministrów,
- Rzecznik Spraw Obywatelskich,
- Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy.

Mowa o kontekstach, w których **nie mówimy o osobie, ale jedynie o urzędzie lub organie**, bez względu na to, kto sprawuje daną funkcję:

- We wskazanych sytuacjach decyzję podejmuje Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy.
- W takich sytuacjach Dyrektor Biura Funduszy Europejskich i Polityki Rozwoju działa w imieniu Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy i wydaje decyzje.

Jednak w tekstach neutralnych, kiedy mówimy o określonych osobach piastujących urząd lub zajmujących stanowisko, używamy małych liter:

- Na spotkanie przybył prezydent miasta stołecznego Warszawy Rafał Trzaskowski.
- Wówczas głos zabrał dyrektor Biura (...) – Jan Przykładowy

[!] Imię i nazwisko wprowadzamy bez przecinka – można je jednak wprowadzić myślnikiem.

Nazwy stanowisk zastępców, wicedyrektorów i wiceprezydentów zawsze piszemy małymi literami, bo nie działają w charakterze organów prawnych. Zatem: wiceprezydent miasta stołecznego Warszawy.

Oczywiście nazwę stanowiska możemy zapisać wielką literą ze względów grzecznościowych, np. w danych adresata pisma:

Szanowny Pan
Jan Przykładowy
Dyrektor Biura (...)

Z punktu widzenia wzorcowej ortografii – mała litera powinna pojawiać się także w podpisie dokumentu i na pieczęcie:

Z wyrazami szacunku
Jan Przykładowy
dyrektor Biura (...)

Gorszym, ale dopuszczalnym rozwiązaniem jest wielka litera z powodu początku linii.

9. Nazwy tytułów aktów prawnych

Nazwy tytułów aktów prawnych piszemy od dużej litery, a zatem:

- Ustawa z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy

również zapisane skrótowo:

- Ustawa o ustroju miasta stołecznego Warszawy.

Jeżeli w tytule ustawy pojawiają się rzeczowniki: prawo, karta, ordynacja, kodeks, to właśnie one są pisane wielkimi literami (rzeczownik ustawa pisany jest wówczas małą literą, wymienione rzeczowniki można, ale nie trzeba poprzedzić wówczas myślnikiem):

• ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane	ustawa Prawo budowlane
• ustawa Karta nauczyciela	ustawa – Karta nauczyciela
• ustawa Ordynacja podatkowa	ustawa – Ordynacja podatkowa.

Podobnie w urzędzie zapisujemy nasze tytuły aktów prawnych – wyrazy decyzja, uchwała i zarządzenie na początku tytułu piszemy wielką literą:

- Uchwała nr XLVI/1444/202 Rady m.st. Warszawy w sprawie ustanowienia pomnika przyrody,
- Decyzja nr 41/WC/2015,
- Zarządzenie nr 439/20201 Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy z 22 marca 2021 r. w sprawie zmian w planie wydatków Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy na 2021 rok.

10. Tytuły kodeksów

Tytuły kodeksów zaczynamy zawsze od dużej litery (wyłącznie pierwszy wyraz), a skracamy małymi literami – konsekwentnie z kropkami lub bez:

- Kodeks cywilny – kc lub k.c.,
- Kodeks karny – kk lub k.k.
- Kodeks rodzinny – kr lub k.r.,
- Kodeks postępowania administracyjnego – kpa lub k.p.a.

11. Tytuły topograficzne – ulica, plan, teatr

Wyrazy: ulica, plac, park, kościół, klasztor, pałac, most, pomnik, cmentarz, teatr itp., poprzedzające nazwy elementów topografii miejskiej piszemy od małej litery. Robimy tak niezależnie od tego, czy zapiszemy je pełnym wyrazem czy skrótem:

- ulica Kredytowa
- teatr Syrena
- cmentarz Bródnowski,
- plac Zbawiciela
- rondo Waszyngtona, pałac Na Wodzie, pomnik Bohaterów Warszawy.

[!] Trochę inaczej zapisujemy nazwę, jeśli aleja jest w liczbie mnogiej. Wtedy zaczynamy od dużej litery. Mamy aleję Waszyngtona (al. Waszyngtona), ale Aleje Jerozolimskie (Al. Jerozolimskie).

Nazwy w takiej postaci (plac Zbawiciela lub pl. Zbawiciela) powinny znaleźć się także na tabliczkach administracyjnych.

[!] Niestety, od tej zasady występuje wiele wyjątków, np. Pałac Staszica, Pałac Kultury i Nauki, Pałac Kazimierzowski, Ogród Saski, Trasa W-Z, Trasa Łazienkowska. Jeśli masz wątpliwości, jak brzmi jakaś nazwa albo jak się ją odmienia, skorzystaj z [urzędowego Wykazu warszawskich obiektów](#).